

**Legea nr. 51/1995
pentru organizarea și exercitarea
profesiei de avocat
și legislație conexă**

– Publicată cu avizul U.N.B.R. –

**Ediția a 8-a,
rev.**

Universul Juridic
București
-2023-

Cuprins¹⁾

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	5
Statutul profesiei de avocat	51
Codul deontologic al avocatului român	210
Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană	220
Legea nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților	228
Statutul Casei de Asigurări a Avocaților (Hotărârea nr. 139/2016)	264
Hotărârea nr. 209/2017 – Regulamentele tematice ale C.A.A.	295
Hotărârea nr. 223/2017 – Regulamentul de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină din cadrul U.N.B.R.	346
Hotărârea nr. 263/2017 – Regulamentul privind organizarea și funcționarea comisiilor de cenzeni din sistemul U.N.B.R.	357
Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Naționale a Barourilor din România (U.N.B.R.) și de desfășurare a ședințelor Consiliului U.N.B.R. (Hotărârea nr. 5/2011)	369
Decizia nr. 113/2014 – Regulamentul privind utilizarea cardului de identitate C.C.B.E. pentru legitimare de către avocații definitiv din România	397
Hotărârea nr. 180/2016 – Regulamentul-cadru pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile serviciilor de asistență judiciară ale barourilor	400
Notă de informare – model orientativ de bune practici pentru încheierea contractelor de asistență juridică, cu respectarea regulilor orientative propuse prin „Ghidul de bune practici privind principalele obligații ale avocaților conform Regulamentului General privind Protecția Datelor”	424
Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de primire în profesia de avocat și admitere în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților – I.N.P.P.A.	

¹⁾ Actele normative cuprinse în prezenta culegere au fost actualizate la data de **25 septembrie 2023**.

(în vederea dobândirii titlului profesional de avocat stagiar) și de primire în profesia de avocat a persoanelor care au absolvit examenul de definitivat în alte profesii juridice	426
Hotărârea nr. 352/2023 privind organizarea examenului de primire în profesie – sesiunea septembrie 2023	447
<i>Index</i>	463

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat¹⁾

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. (1) Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocații înscrisi în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare U.N.B.R.

(3) Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată și din oficiu.

● **RIL. Dec. ICCJ (SU) nr. XXVII/2007** (M. Of. nr. 772 din 14 noiembrie 2007): „(...) asistența juridică acordată în procesul penal unui inculpat sau învinuit de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile L. nr. 51/1995, modif. și compl. prin L. nr. 255/2004, echivalează cu lipsa de apărare a acestuia”.

Dec. ICCJ (RIL) nr. 15/2015 (M. Of. nr. 816 din 3 noiembrie 2015): „Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de L. nr. 51/1995 constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități prevăz. de art. 348 NCP”.

● **V. și OPANAF nr. 2021/2021** priv. competența de administrare a obligațiilor fiscale datorate de persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere (M. Of. nr. 1225 din 23 decembrie 2021).

Art. 2. (1) În exercitarea profesiei avocatul este independent și se supune numai legii, statutului profesiei și codului deontologic.

¹⁾ Rep. în M. Of. nr. 440 din 24 mai 2018. Cu modif. aduse prin:

- L. nr. 46/2019 priv. modif. art. 61 alin. (1) L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 191 din 11 martie 2019);
- L. nr. 142/2019 priv. modif. și compl. L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 598 din 19 iulie 2019);
- L. nr. 100/2020 priv. compl. L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 579 din 1 iulie 2020);
- L. nr. 184/2021 priv. modif. art. 16 L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 658 din 2 iulie 2021);
- L. nr. 32/2023 priv. modif. art. 14 lit. a) L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 36 din 12 ianuarie 2023);
- L. nr. 50/2023 priv. modif. art. 20 alin. (5) L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 186 din 6 martie 2023);
- **L. nr. 89/2023** priv. modif. și compl. L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 310 din 12 aprilie 2023).

● **V. și L. nr. 129/2019** pt. prev. și comb. spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 589 din 18 iulie 2019; cu modif. ult.); „**Art. 5. (1)** Intră sub incidența prezentei L. următoarele entități raportoare: f) (...) avocații (...), în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a apurturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare; **Art. 33. (5)** Avocații vor aduce la îndeplinire disp. prevăz. de prezenta L., cu respectarea disp. prevăz. de L. nr. 51/1995 pt. organiz. și exercit. profesiei de avocat, rep., cu modif. ult., privind păstrarea secretului profesional”. V. și: **OPONPCSB nr. 37/2021** priv. aprob. Normelor de aplicare a prev. L. nr. 129/2019, pt. entitățile raportoare supravegheate și controlate de ONPCSB (M. Of. nr. 240 din 9 martie 2021); **OPONPCSB nr. 47/2021** pt. aprob. Reg. priv. înregistrarea entităților raportoare în evidențele ONPCSB (M. Of. nr. 270 din 18 martie 2021); **OPONPCSB nr. 215/2023** pt. aprob. Reg. priv. înregistrarea entităților raportoare în evidențele ONPCSB (M. Of. nr. 764 din 23 august 2023; intrare în vigoare: 7 noiembrie 2023, abrogând OPONPCSB nr. 47/2021).

(2) Avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului.

(3) Avocatul are dreptul să asiste și să reprezinte persoanele fizice și juridice în fața instanțelor autorității judecătorești și a altor organe de jurisdicție, a organelor de urmărire penală, a autorităților și instituțiilor publice, precum și în fața altor persoane fizice sau juridice, care au obligația să permită și să asigure avocatului desfășurarea nestingherită a activității sale, în condițiile legii.

(4) Orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul.

(5) În exercitarea dreptului de apărare avocatul are dreptul și obligația de a stărui pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și într-un termen rezonabil.

Art. 3. (1) Activitatea avocatului se realizează prin:

- a) consultații și cereri cu caracter juridic;
 - b) asistență și reprezentare juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice și a instituțiilor, precum și a altor persoane juridice, în condițiile legii;
 - c) redactarea de acte juridice, atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare;
 - d) asistarea și reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în fața altor autorități publice cu posibilitatea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor încheiate;
 - e) apărarea și reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice în raporturile acestora cu autoritățile publice, cu instituțiile și cu orice persoană română sau străină;
 - f) activități de mediere;
 - g) activități fiduciare desfășurate în condițiile Codului civil;
 - h) stabilirea temporară a sediului pentru societăți la sediul profesional al avocatului și înregistrarea acestora, în numele și pe seama clientului, a părților de interes, a părților sociale sau a acțiunilor societăților astfel înregistrate;
 - i) activitățile prevăzute la lit. g) și h) se pot desfășura în temeiul unui nou contract de asistență juridică;
 - j) activități de curatelă specială potrivit legii și Statutului profesiei de avocat;
 - k) orice mijloace și căi proprii exercitării dreptului de apărare, în condițiile legii.
- (2) Activitățile prevăzute la alin. (1) se exercită numai de avocat, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Avocatul este obligat să țină evidența actelor întocmite conform alin. (1) lit. c) și d), cu excluderea actelor întocmite pentru asistare și reprezentare, și să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întocmirii lor. În termen de cel mult 3 zile de la data întocmirii actelor prevăzute la alin. (1), avocatul este obligat să înregistreze operațiunea în Registrul electronic al actelor întocmite de avocați potrivit alin. (1) lit. c) și d), conform procedurii prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a registrului, aprobat de Consiliul U.N.B.R., sub sancțiunea inopozabilității față de terți.

• **Dec. C.P. U.N.B.R. nr. 212/2017:** „**Art. 1.** Se înființează Registrul electronic al actelor întocmite de avocați și Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afecțiune al avocaților, pentru asigurarea unei evidențe organizate la nivel național a actelor prevăzute de

art. 3 alin. (1) lit. c) și d) L. nr. 51/1995, pentru înregistrarea lor cu efect de opozabilitate, în condițiile prevăzute de lege, pentru a se asigura furnizarea informațiilor din aceste registre în condițiile prevăzute de lege și de Regulamentul de organizare și funcționare a Registrelor, care va fi aprobat de Cons. U.N.B.R. **Art. 2.** În Registrul electronic al actelor întocmite de avocați se înregistrează: a) actele juridice întocmite de avocați și care cuprind mențiunea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor [art. 3 alin. (1) lit. c) L. nr. 51/1995]; b) actele întocmite de avocați conform prevederilor art. 3 alin. (1) lit. d) L. nr. 51/1995, în activitățile de asistență și reprezentare a persoanelor fizice și juridice interesate în fața altor autorități publice decât cele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) L. nr. 51/1995. **Art. 3.** În Registrul electronic al evidenței patrimoniului de afecțiune al avocaților se înscriu mențiunile incluse în actele de înființare a formelor de exercitare a profesiei, ori în cele întocmite pentru desfășurarea activităților profesionale în modalitățile de exercitare a profesiei prevăzute de Lege și Statutul profesiei de avocat (contractul de colaborare profesională, contractul de salarizare în interiorul profesiei) privind patrimoniul propriu pe care avocatul îl afectează desfășurării activității sale profesionale. **Art. 4.** Contractele de asistență juridică întocmite pentru exercitarea activităților reglementate de celelalte prevederi ale art. 3 L. nr. 51/1995 decât cele menționate la art. 2 din prezenta decizie se înscriu în continuare în registrul oficial de evidență potrivit art. 29 alin. (1) L. nr. 51/1995 [art. 28 alin. (1), după rep. 2018] și au regimul juridic prevăzut de art. 31 alin. (3) și art. 44 L. nr. 51/1995 [art. 30 alin. (3) și art. 43, după rep. 2018]. (...) **Art. 6.** Prezenta decizie a fost adoptată prin vot electronic și intra în vigoare la 31 martie 2017. Decizia se va comunica membrilor Cons. U.N.B.R. și Barourilor și se va publica pe site-ul www.unbr.ro (www.unbr.ro). V. și:

– **Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 271/2017** prin care se aprobă Registrele Naționale ale Avocaților Români (www.unbr.ro);

– **Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 325/2018** priv. regulile de procedură și anx. la acestea, aferente Reg. de organizare și funcționare a Registrelor Naționale ale Avocaților Români prevz. de art. 3 alin. (3) și art. 5 alin. (10) L. nr. 51/1995 (www.unbr.ro; cu modif. ult.);

– **Dec. C.P. U.N.B.R. nr. 346/2018** (www.baroul-bucuresti.ro).

● **L. cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996**, rep. (M. Of. nr. 720 din 24 septembrie 2015; cu modif. ult.): „**Art. 3.** (6) Pentru îndeplinirea obligațiilor ce le revin, (...) avocații (...) au acces gratuit, direct, permanent, personal sau prin reprezentant, la platforma, seturile de date și serviciile online ale sistemului integrat de cadastru și carte funciară, în condiții stabilite prin ordin al directorului general al Agenției Naționale [de Cadastru și Publicitate Imobiliară; v. **ODGANCP** nr. 950/2023 priv. aprob. condițiilor de acces la platforma, seturile de date și serviciile online ale sistemului integrat de cadastru și carte funciară [M. Of. nr. 382 din 4 mai 2023]]. (6¹) Prin ordin al directorului general al Agenției Naționale dreptul de acces se poate revoca, fără un aviz prealabil, pentru nerespectarea condițiilor în baza cărora a fost acordat accesul la seturile de date. (6²) Seturile de date disponibile, forma acestora, modalitatea de accesare și ghidurile de utilizare se publică și se actualizează permanent pe pagina web a Agenției Naționale și se pot comunica utilizatorilor, după caz, prin alte mijloace de comunicare. (6³) Ordinul prevz. la alin. (6) cuprinde inclusiv serviciile gratuite ce se acordă entităților astfel enumerate și se publică în M. Of. (...) și pe pagina de internet a Agenției Naționale. Prin ordin al directorului general al Agenției Naționale pot fi stabilite și serviciile online ale sistemului integrat de cadastru și carte funciară, în condițiile stabilite. (6⁴) Procedura comunicării actelor către birourile teritoriale se va stabili prin protocoale de colaborare aprobate prin hotărâre a Consiliului UNNPR, prin hotărâre a Consiliului UNBR, respectiv prin hotărâre a Consiliului UNE, și prin ordin cu caracter normativ al directorului general al Agenției Naționale, protocoale care se vor publica în M. Of. (...)”.

L. nr. 119/1996 priv. actele de stare civilă, rep. (M. Of. nr. 339 din 18 mai 2012; cu modif. ult.): „**Art. 10.** (1) Pe baza actelor de stare civilă se eliberează certificate/extrase multilingve de naștere și de căsătorie titularilor sau reprezentanților legali ai acestora, iar certificatele/extrasele multilingve de deces, membrilor familiei, persoanelor îndreptățite ori, cu aprobarea primarului unității administrativ-teritoriale care a înregistrat decesul, altor persoane care justifică un interes legitim. Certificatele de stare civilă/Extrasele multilingve ale actelor de stare civilă se pot elibera și altor persoane împuternicite prin procură specială, precum și avocaților împuterniciți de către titulari, de către reprezentanții legali ai acestora sau de către persoanele îndreptățite, după caz, în baza împuternicirii avocațiale emise cu respectarea prev. L. nr. 51/1995 (...) și Statutului profesiei de avocat (...). În certificatele/extrasele multilingve de stare civilă nu vor fi preluate titlurile de noblete, chiar dacă au fost înscrise în unele acte de stare civilă”.

L. nr. 290/2004 priv. cazierul judiciar, rep. (M. Of. nr. 777 din 13 noiembrie 2009; cu modif. ult.): „**Art. 31.** (1) Certificatul de cazier judiciar pentru persoane fizice se poate solicita și prin împuternicirii acestora, cf. procedurilor legale în vigoare, după cum urmează: a) în țară, de către avocatul persoanei fizice în baza împuternicirii avocațiale emise cu respectarea prev. L. nr. 51/1995 pt. organiz. și funcț. profesiei de avocat, rep., cu modif. și compl. ult., și Statutului profesiei de avocat, adoptat prin HCUNBR nr. 64/2011, cu modif. și compl. ult., sau, după caz, de alt împuternicit, pe baza unei procuri autentificate de către notarul public; (2) Conținutul procurii, respectiv al împuternicirii avocațiale trebuie formulat în termeni clari, din care să rezulte persoana sau, după caz, avocatul care a fost mandatat, scopul și durata mandatului”.

O.U.G. nr. 119/2006 priv. unele măsuri necesare pt. aplic. unor reg. comunitare de la data aderării României la UE (M. Of. nr. 1036 din 28 decembrie 2006; cu modif. ult.): „**Art. I^o.** În vederea aplic. Reg. (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iul. 2007 de stabilire a unei proceduri europene cu priv. la cererile cu valoare redusă, denumit în continuare Reg. nr. 861/2007, cu modif. și compl. ult., se stabilesc urm. reguli: **Art. 1.** Asistența practică pentru completarea formularului de cerere se acordă, potrivit art. 11 alin. (1) Reg. nr. 861/2007, cu modif. și compl. ult., de către avocații desemnați în acest scop în cadrul serviciului de asistență judiciară de către fiecare barou, prin rotație, la intervale de 3 luni. Lista avocaților astfel desemnați, precum și datele de contact ale acestora se afișează pe pagina de internet a U.N.B.R. și a fiecărui barou și se comunică fiecărei judecătoria, în vederea afișării la sediul acestora, precum și pe portalul instanțelor judecătorești. Pentru asistența practică furnizată, avocatul are dreptul la onorariu, care se fixează prin protocolul încheiat, potrivit legii, pentru stabilirea onorariilor convenite avocaților pentru furnizarea serviciilor de asistență judiciară și extrajudiciară. Avocatul nu are dreptul de a primi de la cel asistat niciun fel de remunerație sau alte mijloace de recompensă, indiferent de titlul acesteia”.

L. nr. 151/2015 priv. procedura insolvenței persoanelor fizice (M. Of. nr. 464 din 26 iunie 2015; cu modif. ult.): „**Art. 9. Administratorul procedurii.** (2) Administratorul procedurii este desemnat de comisia de insolvență dintre practicienii în insolvență, executorii judecătorești, avocații și notarii publici înscrși în Lista administratorilor procedurii și lichidatorilor pentru procedura insolvenței persoanelor fizice. **Art. 11. Lichidatorul.** (2) Lichidatorul este desemnat de instanță dintre practicienii în insolvență, executorii judecătorești, avocații și notarii publici înscrși în Lista administratorilor procedurii și lichidatorilor pentru procedura insolvenței persoanelor fizice”.

L. nr. 77/2016 priv. darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite (M. Of. nr. 330 din 28 aprilie 2016; cu modif. ult.): „**Art. 5.** (1) În vederea aplicării prezentei L., consumatorul transmite creditorului, prin intermediul unui executor judecătoresc, al unui avocat sau al unui notar public, o notificare prin care îl informează că a decis să îi transmită

dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar, detaliind și condițiile de admisibilitate a cererii (...). (5) Toate costurile notariale și, după caz, ale executorului judecătoresc sau ale avocatului se suportă de către debitor”.

L. nr. 101/2016 priv. remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pt. organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor (M. Of. nr. 393 din 23 mai 2016; cu modif. ult.): „**Art. 21.** (2) Părțile pot fi reprezentate de avocați (...) în cursul procedurii [în fața Consiliului]”.

L. nr. 297/2018 priv. publicitatea mobilă, rep. (M. Of. nr. 1184 din 7 decembrie 2020; cu modif. ult.): „**Art. 34.** (1) Creditorul ipotecar sau reprezentantul său, împuternicit prin procură autentică ori prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat, poate solicita înscrierea în Registrul a oricărui tip de ipotecă. (2) Debitorul obligației garantate sau reprezentantul său, împuternicit prin procură autentică ori prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat, poate solicita înscrierea în Registrul a avizului de intenție, a avizului de transformare, a avizului de ipotecă inițial și a avizului de menținere, precum și a altor tipuri de avize, în condițiile prevăz. de Autoritatea de Supraveghere prin ordin al ministrului justiției de aprobare a formularelor de aviz de înscriere și a instrucțiunilor de completare a acestora. (3) Constituitorul ipotecii sau reprezentantul său, împuternicit prin procură autentică ori prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat, poate solicita înscrierea în Registrul a avizului de intenție, a avizului de transformare, a avizului de ipotecă inițial, a avizului de menținere și a avizului de extindere, precum și a altor tipuri de avize, în condițiile prevăz. de Autoritatea de Supraveghere prin ordin al ministrului justiției de aprobare a formularelor de avize de înscriere și a instrucțiunilor de completare a acestora. (4) Avizul de cesiune a creanței ipotecare ori avizul modificator prin care se înlocuiește creditorul menționat în avizul de ipotecă inițial cu un alt creditor poate fi introdus în Registrul, după caz, la solicitarea cedentului, a fostului creditor ori a reprezentantului acestora, împuternicit prin procură autentică sau prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat. (5) Avizul de cesiune a ipotecii poate fi introdus în Registrul la solicitarea cedentului ipotecii ori a reprezentantului acestuia, împuternicit prin procură autentică ori prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat. (6) Înscrierea în Registrul a avizelor de fiducie poate fi solicitată, după caz, fie de către constituitor, fie de către beneficiar, fie de către fiduciar sau administratorul provizoriu ori de către reprezentanții acestora, împuterniciți prin procură autentică sau prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat, în condițiile stabilite de Autoritatea de Supraveghere prin ordinul ministrului justiției de aprobare a formularelor de aviz de înscriere. (11) Înscrierea în Registrul a avizelor specifice poate fi solicitată de oricare din părțile avizului ori de către reprezentanții acestora, împuterniciți prin procură autentică sau prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat, în condițiile stabilite de Autoritatea de Supraveghere prin ordinul ministrului justiției de aprobare a formularelor de aviz de înscriere. **Art. 35.** (1) Formularul de aviz de înscriere va fi prezentat operatorului sau agentului acestuia la sediul biroului de către persoana interesată, potrivit legii, ori de către reprezentantul său, împuternicit prin procură autentică sau prin împuternicire avocațială, atunci când reprezentantul este un avocat, ori va fi transmis, în condițiile prevăz. de Autoritatea de Supraveghere, sub forma unui înscris în formă electronică, căruia i s-a încorporat, atașat sau asociat o semnătură electronică calificată, bazată pe un certificat calificat valabil”.

L. nr. 129/2019: „**Art. 56.** (6) Declarația privind beneficiarul real poate fi dată și în fața reprezentantului oficiului registrului comerțului sau se poate depune, personal sau prin reprezentant, având dată certă, dată de notarul public ori atestată de avocat”.

L. nr. 265/2022 priv. registrul comerțului și pt. modif. și compl. altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului (M. Of. nr. 750 din 26 iulie 2022; intrare în vigoare: la 4 luni de la publ.; cu modif. ult.): „**Art. 3.** (1) În sensul prezentei L., termenii și expresiile de mai jos au urm. semnificații: e) **împuternicit – consilierul juridic salariat al persoanei juridice, persoanei fizice autorizate, întreprinderii individuale sau întreprinderii familiale, avocatul îputernicit cu îputernicire avocațială, persoana îputernicită cu procură specială sau generală, în formă autentică, să semneze și/sau să depună cereri în numele persoanei fizice sau juridice, alte persoane fizice salariate ale persoanei juridice, persoanei fizice autorizate, întreprinderii individuale sau întreprinderii familiale, îputernicite pentru depunerea de cereri sau pentru ridicarea de documente la/de la registrul comerțului; Art. 79.** (1) Cererea de înmatriculare în registrul comerțului a unei persoane juridice se semnează de reprezentantul legal al acesteia sau de îputernicitul acestuia cu procură specială sau generală autentică sau de avocat, în baza unei îputerniciri avocațiale, ori de către oricare asociat, acționar sau membru. (2) Cererea de înregistrare a sucursalei unei persoane juridice cu sediul în România sau în străinătate se semnează de reprezentantul persoanei juridice care se ocupă nemijlocit de activitățile sucursalei, personal sau prin îputernicit cu procură specială/generală autentică, sau de avocat, cu îputernicire avocațială. **Art. 80.** (1) Cererea de înregistrare a persoanei fizice autorizate și a întreprinderii individuale se semnează de persoana fizică care solicită înregistrarea ca persoană fizică autorizată, respectiv de titularul întreprinderii individuale, personal sau prin îputernicit cu procură specială/generală și autentică, sau de avocat, cu îputernicire avocațială. (2) Cererea de înregistrare a întreprinderii familiale se semnează de reprezentantul desemnat prin acordul de constituire sau de îputernicitul acestuia cu procură specială/generală și autentică sau de avocat, cu îputernicire avocațială. **Art. 81.** (1) Cererea de înregistrare de mențiuni în registrul comerțului sau, după caz, alte cereri se semnează în cazul persoanei juridice de reprezentantul legal al acesteia sau de îputernicitul acestuia cu procură specială/generală autentică sau de avocat, cu îputernicire avocațială. (2) În cazul persoanei fizice autorizate, întreprinderii individuale și întreprinderii familiale, cererea de înregistrare de mențiuni sau, după caz, alte cereri se semnează de persoana fizică care solicită înregistrarea ca persoană fizică autorizată, de titularul întreprinderii individuale, respectiv de reprezentantul desemnat prin acordul de constituire sau îputernicitul acestora. (3) Cererea de înregistrare de mențiuni sau, după caz, alte cereri privind o sucursală a unei persoane juridice cu sediul în România sau în străinătate se semnează de reprezentantul persoanei juridice care se ocupă nemijlocit de activitățile sucursalei, personal sau prin îputernicit cu procură specială/generală autentică, sau de avocat, cu îputernicire avocațială. **Art. 84.** (2) În cazul în care înscrisurile care se depun în susținerea cererilor de înregistrare, inclusiv actul constitutiv, sunt întocmite de către notari publici sau avocați, aceștia pot transmite oficiilor registrului comerțului prin mijloace electronice, la solicitarea profesionistului, cererile de înregistrare și înscrisurile care le însoțesc, cu semnătură electronică calificată, aceștia atestând identitatea solicitantului înregistrării. **Art. 105.** (2) (...) în cazul în care există suspiciuni de fals cu privire la identitatea solicitantului [cererii de înregistrare în registrul comerțului], a reprezentantului legal al acestuia sau a oricăror alte persoane a căror identitate este verificată în procedura de înregistrare, potrivit legii, registratorul solicită prezența fizică a acestora. Prezența fizică nu este necesară în cazul în care cererea de înregistrare și înscrisurile depuse în susținerea acesteia, inclusiv actul constitutiv, sunt întocmite de notari publici sau avocați”.

● **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SP) nr. 534/RC/2021** (www.unbr.ro): „întocmirea raportului de due diligence, (...) formularea de notificări, memorii, participarea la ședințele Consiliului de Administrație (...), influențarea opiniei consilierului juridic al instituției deținătoare a terenurilor pretinse de parte (...) se circumscriu, esențialmente, activităților pe care le

desfășoară orice avocat în exercitarea atribuțiilor conferite de L. nr. 51/1995 priv. organizarea și exercitarea profesiei de avocat, Statutul profesiei de avocat, respectiv Codul deontologic”.

Art. 4. În exercitarea profesiei și în legătură cu aceasta avocatul este protejat de lege.

Art. 5. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat sunt: cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți profesionale cu răspundere limitată.

(2) În cabinetul individual își poate exercita profesia un avocat definitiv, singur sau împreună cu alți avocați colaboratori.

(3) Cabinetele individuale se pot asocia în scopul exercitării în comun a profesiei; drepturile și obligațiile avocaților titulari ai unor cabinete asociate își păstrează caracter personal și nu pot fi cedate. În mod corespunzător cabinetele individuale se pot asocia și cu societățile civile profesionale.

(4) Cabinetele individuale se pot grupa pentru a-și crea facilități tehnico-economice în vederea exercitării profesiei și își păstrează individualitatea în relațiile cu clienții.

(5) Societatea civilă profesională se constituie din 2 sau mai mulți avocați definitivi. În societatea civilă profesională își pot exercita profesia și avocați colaboratori sau avocați salariați. Societatea civilă profesională și avocații care profesează în cadrul ei nu pot acorda asistență juridică persoanelor cu interese contrare.

(6) Cabinetele grupate, cabinetele asociate, societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot avea și proprietate comună.

(7) Avocatul poate schimba oricând forma de exercitare a profesiei, cu înștiințarea baroului din care face parte.

(8) Avocatul nu își poate exercita profesia, în același timp, în mai multe forme de exercitare a acesteia.

(9) Formele de exercitare a profesiei pot fi înstrăinate prin acte între vii numai între avocați definitivi și aflați în exercițiul profesiei sau pot fi lichidate la încetarea calității, cu respectarea regimului investițiilor reglementat prin prezenta lege.

(10) La constituirea formelor de exercitare a profesiei și ulterior, avocații au dreptul să stabilească patrimoniul afectat exercitării profesiei, în condițiile legii, cu procedura reglementată pentru constituirea Registrului electronic al evidenței patrimoniului de afecțiuni ale avocaților, în condițiile stabilite de Consiliul U.N.B.R. prin Regulamentul de organizare și funcționare. Înscrierea efectuată în registru are efecte de opozabilitate față de terți, în condițiile prevăzute de lege.

• **Dec. Cons. U.N.B.R. nr. 386/2012** (cu caracter interpretativ) priv. dizolvarea și lichidarea unei societăți civile de avocați, în situația în care unul dintre cei doi asociați este suspendat din exercițiul profesiei: „Din interpretarea textelor care reglementează constituirea și funcționarea societăților de avocați rezultă fără echivoc că premiza funcționării acestor societăți (fie aceste societăți civile profesionale, fie societăți profesionale cu răspundere limitată) o reprezintă exercitarea efectivă de către asociați a profesiei de avocat. Faptul că Legea, la art. 6 alin. (1), prevede numai cu privire la societatea profesională cu răspundere limitată că aceasta se constituie prin asocierea a cel puțin doi avocați definitivi, aflați în exercițiul profesiei, nu este de natură a permite concluzia că societatea civilă profesională nu ar cădea sub imperiul aceleiași cerințe. Având în vedere prevederile legale și statutare sus-menționate, rezultă că, în cazul suspendării din exercițiul profesiei a unuia din cei doi asociați ai societății civile profesionale de avocați, neurmată de o cesionare către un terț, în termenul de trei luni prevăzut de art. 22.1 din Statutul societății civile

profesionale de avocați cuprins la Anexa nr. XIII din Statut, a părților sale sociale, sau de o reorganizare a societății civile profesionale în altă formă de exercitare a profesiei, devin aplicabile prevederile art. 29.4 din Statutul societății civile profesionale de avocați, potrivit cărora societatea rămasă cu un singur asociat intră în lichidare. Întrucât lichidarea unei societăți este subsecventă dizolvării sale, dizolvarea trebuie considerată a se fi produs la împlinirea termenului de trei luni de la data la care a avut loc suspendarea din profesie a unuia din cei doi asociați” (www.unbr.ro).

• V. și:

– *Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 271/2017;*

– *Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 325/2018;*

– *Dec. C.P. U.N.B.R. nr. 346/2018.*

Art. 6. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată este o societate cu personalitate juridică, constituită în condițiile prevăzute de prezenta lege și de Statutul profesiei de avocat, prin asocierea a cel puțin 2 avocați definitivi, aflați în exercițiul profesiei, indiferent dacă dețin sau nu ori dacă aparțin sau nu unei alte forme de exercitare a profesiei.

(2) Dobândirea personalității juridice a societății profesionale cu răspundere limitată are loc la data înregistrării la barou a deciziei emise de către consiliul baroului în a cărui rază teritorială se află sediul ei principal.

(3) Societatea profesională cu răspundere limitată este titulară a unui patrimoniu propriu.

(4) Obligațiile și răspunderea societății profesionale cu răspundere limitată sunt garantate cu patrimoniul propriu. Asociații răspund personal numai în limita aportului social al fiecăruia.

(5) În situația în care societatea profesională cu răspundere limitată se constituie din avocați care fac parte din alte forme de exercitare a profesiei, acestea din urmă pot să nu fie supuse lichidării, dacă asociații convin astfel.

(6) Forma de exercitare a profesiei din care provine asociatul, dacă este cazul, își încetează activitatea profesională desfășurată în nume propriu pe perioada în care avocatul titular sau, după caz, avocații titulari ai acestuia au calitatea de asociat în societatea profesională cu răspundere limitată. Pe perioada în care forma de exercitare a profesiei își încetează activitatea din această cauză, în Tabloul avocaților se menționează corespunzător situația privind încetarea activității, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(7) În cazul prestațiilor profesionale constând în asistență și reprezentare juridică la instanțe, parchete, organe de cercetare penală sau alte autorități, societatea profesională cu răspundere limitată are obligația de a menționa în contractul încheiat cu clientul numele avocatului/avocaților ales/aleși sau acceptat/acceptați de client să asigure serviciul profesional, precum și acordarea sau, după caz, neacordarea dreptului de substituție.

(8) Societatea profesională cu răspundere limitată conduce contabilitatea în partidă simplă și este supusă regimului transparenței fiscale. Plata impozitului pe venit se face de către fiecare asociat, pentru venitul său propriu.

Art. 7. Orice avocat, indiferent de forma de exercitare a profesiei, poate să încheie convenții de colaborare cu experți sau cu alți specialiști, în condițiile legii. Societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot încheia astfel de convenții numai cu acordul tuturor asociaților.

Art. 8. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat și cabinetele grupate vor fi individualizate prin denumire, după cum urmează:

a) în cazul cabinetului individual – numele avocatului titular, urmat de sintagma cabinet de avocat;

b) în cazul cabinetelor asociate – numele tuturor titularilor, urmate de sintagma cabinete de avocat asociate;

c) în cazul societăților civile profesionale și al societăților profesionale cu răspundere limitată – numele a cel puțin unuia dintre asociați, urmat de sintagma societate civilă de avocați sau, după caz, societate profesională de avocați cu răspundere limitată;

d) în cazul cabinetelor grupate – numele fiecărui titular de cabinet, urmat de sintagma cabinete de avocat grupate.

(2) Denumirea formei de exercitare a profesiei, individualizată potrivit alin. (1), poate fi păstrată și după decesul sau plecarea unuia dintre asociați, cu acordul acestuia, sau, după caz, al tuturor moștenitorilor celui decedat, exprimat în formă autentică.

(3) Denumirile prevăzute la alin. (1) vor figura pe firmele cabinetelor sau societăților, în condițiile stabilite de statutul profesiei.

(4) În cazul tuturor formelor de exercitare a profesiei de către avocații străini se pot utiliza denumirea și numele formei de exercitare a profesiei din țară sau din străinătate, în condițiile prezentului articol.

Art. 9. (1) Convențiile de grupare și de asociere a cabinetelor, actele de constituire a societăților civile profesionale de avocați și a societăților profesionale cu răspundere limitată, precum și convențiile prevăzute la art. 7 se încheie în formă scrisă, cu respectarea condițiilor de fond prevăzute de lege și de statutul profesiei.

(2) Consiliul baroului sesizat verifică îndeplinirea condițiilor legale și, constatând îndeplinirea lor, dispune înregistrarea convenției în termen de o lună de la înregistrarea cererii.

(3) Împotriva deciziei consiliului baroului orice persoană care se consideră vătămată într-un drept sau interes legitim al său poate formula plângere la organele de jurisdicție profesională, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(4) Barourile țin evidența separată a avocaților pentru fiecare formă de exercitare a profesiei.

Art. 10. (1) Barourile și U.N.B.R. asigură exercitarea calificată a dreptului de apărare, competența și disciplina profesională, protecția demnității și onoarei avocaților membri.

(2) În fiecare județ există și funcționează un singur barou membru al U.N.B.R., cu sediul în localitatea de reședință a județului.

(3) Fiecare barou organizează și asigură funcționarea a câte unui serviciu de asistență judiciară pe lângă fiecare judecătorie. Consiliul baroului răspunde de organizarea și funcționarea acestui serviciu.

Art. 11. Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredințată, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege. [L. nr. 361/2022 priv. protecția avertizorilor în interes public (M. Of. nr. 1218 din 19 decembrie 2022; cu modif. ult.): „Art. 1. Domeniul de reglementare. (5) Prezenta L. nu aduce atingere disp. priv.: b) secretul profesional al avocatului”.]

Capitolul II Dobândirea calității de avocat

Secțiunea 1 Condițiile de înscriere în avocatură

Art. 12. (1) Poate fi membru al unui barou din România cel care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are exercițiul drepturilor civile și politice;
- b) este licențiat al unei facultăți de drept cu durată stabilită de lege;
- c) nu se găsește în vreunul dintre cazurile de nedemnități prevăzute de prezenta lege;
- d) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei.

(2) Îndeplinirea condiției prevăzute la lit. d) a alin. (1) trebuie dovedită cu certificat medical de sănătate, eliberat pe baza constatărilor făcute de o comisie medicală constituită în condițiile prevăzute în statutul profesiei.

Art. 13. (1) Membrul unui barou dintr-o altă țară poate exercita profesia de avocat în România, în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Pentru a acorda consultanță juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligația de a susține un examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, organizat de U.N.B.R.

(3) Avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia dintre formele de organizare prevăzute la art. 5.

(4) Avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în fața instanțelor judecătorești și a celorlalte organe jurisdicționale și judiciare, cu excepția celor de arbitraj internațional.

(5) Onorariile convenite avocatului străin se vor înregistra și se vor plăti integral în România.

(6) Avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ținut de fiecare barou și se supune prevederilor prezentei legi, ale statutului profesiei și codului deontologic.

Art. 14. Este nedemn de a fi avocat:

a)¹⁾ cel condamnat prin hotărâre judecătorească definitivă la pedeapsa închisorii de un an sau mai mare pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni, infracțiune pedepsită cu pedeapsa închisorii având un minim special de cel puțin un an și reprezentând infracțiune contra vieții, infracțiune contra patrimoniului, infracțiune contra înfăptuirii justiției, infracțiune de corupție sau de serviciu, infracțiune de fals, infracțiune care aduce atingere unor relații privind conviețuirea socială, infracțiune contra securității naționale sau o infracțiune de genocid, contra umanității și de război, dacă până la data verificării stării de nedemnități nu a intervenit reabilitarea, amnistia postcondamnatorie sau dezincriminarea faptei;

b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară;

¹⁾ Modificată prin L. nr. 32/2023.